

Tjänsteskrivelse

Datum

2025-10-10

Vår referens

Frida Ekerlund

Utvecklingssekreterare

frida.ekerlund@malmo.se

Nytt stödsystem för studieförbunden

KN-2025-4083

Sammanfattning

Kulturförvaltningen har fått i uppdrag att göra en översyn av stödsystemet för studieförbunden (KN-2023-474, KN-2024-1561). Kulturförvaltningen förslår ett nytt stödsystem som föreslås träda i kraft 2026.

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

1. Att införa ett nytt stödsystem för studieförbunden enligt förslag.
2. Att fastställa de reviderade riktlinjerna för studieförbunden i Malmö stad.
3. Att första verksamhetscykeln är tvåårig för perioden 2026–2027.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse - Nytt stödsystem för studieförbunden

Beslutsplanering

Kulturnämndens Ordförandeberedning 2025-10-08

Kulturnämndens arbetsutskott 2025-10-16

Kulturnämnden 2025-10-29

Beslutet skickas till

Studieförbunden i Malmö stad.

Bakgrund

Studieförbunden i Sverige

Den organiserade folkbildningen tar sig uttryck genom studieförbund och folkhögskolor som kännetecknas av sin självständighet från statlig och annan styrning. Över 800 000 människor deltar årligen i verksamheterna i Sverige.

Ett studieförbund är en mötesplats för skapande, bildning och kultur som fungerar som bildningscentrum, kulturarenor och demokratiska möjliggörare. Studieförbunden är en stark aktör som bidrar till att skapa likvärdiga möjligheter att delta i kulturlivet. Verksamhet kan exempelvis ske i form av en bokcirkel, kurser, konserter eller föreläsningar. Studiecirkeln är grunden i studieförbundens verksamhet och kan ske inom områden som konst, språk och odling till ekonomi, teknik och administration. Folkbildningen är fri och frivillig där deltagarna formar verksamheten från sina egna intressen och drivkrafter utanför akademisk specialisering eller yrkesutbildning.

I Sverige finns åtta statsbidragsberättigade studieförbund som över hela landet arrangerar cirka 94 000 studiecirkelar med cirka 327 000 deltagare, cirka 124 000 kulturprogram med nästan 7 miljoner besökare, cirka 50 000 arrangemang i annan folkbildningsverksamhet med nästan 370 000 deltagare. De flesta studieförbunden har sina rötter i politiska partier eller folkrörelser. Tillsammans har studieförbunden 190 nationella medlemsorganisationer. 80 % av studieförbundens sammanlagda verksamheter sker i samverkan med medlems- och samverkansorganisationer.

Studieförbunden fyller en stärkande roll i civilsamhället genom att bidra med lokaler, mötesplatser och nätverk. Studieförbunden erbjuder ofta även andra organisationsstärkande insatser till sina samverkansparter, vilket kan innebära föreläsare, marknadsföring, studiematerial, pedagogiska insatser eller anmälningshantering.

Kultur enskilt största verksamhetsämne

Estetiska ämnen dominerar kraftigt och är huvudämne i hälften av landets studiecirkelar. Cirka 187 000 personer deltog under 2024 i 53 400 studiecirkelar inom konst, musik och media, vilket motsvarar 49 % av samtliga studiecirkeldeltagare och 57 % av alla studiecirkelar. Musikverksamheten lockade nästan 69 000 deltagare.

På samhällsnivå är kulturen en del av demokratibygget. Europeiska kommissionen poängterar i en rapport från 2023 att ett regelbundet deltagande i kulturella aktiviteter har en positiv inverkan på demokratin, genom att överbrygga sociala klyftor samt öka den sociala sammanhållningen och människors samhällsengagemang (European Commission & Hammonds, 2023).

Syftet med statsbidraget

Villkoren för det statliga stödet till folkbildningen anges i Förordning (2015:218) om statsbidrag till folkbildningen. Statens syften med stödet till folkbildningen är att (1) stödja verksamhet som bidrar till att stärka och utveckla demokratin, (2) bidra till att göra det möjligt för en ökad mångfald människor att påverka sin livssituation och skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen, (3) bidra till att utjämna utbildningsklyftor

och höja bildnings- och utbildningsnivån i samhället, samt (4) bidra till att bredda intresset för och öka delaktigheten i kulturlivet.

I rapporten *Folkbildningens betydelse för samhället 2024 – Folkbildningsrådets samlade bedömning* (2025) beskrivs hur folkbildningen i hög grad motsvarar de syften som ligger till grund för statsbidraget – men att statliga ekonomiska åtstramningar hotar mångfalden inom folkbildningen samt folkbildningens kompensatoriska funktion. I statens utredning *Bildning, utbildning och delaktighet – folkbildningspolitik i en ny tid* (SOU 2024:42) föreslås en ny målstruktur för statens syften. Det är ännu oklart hur utredningens rekommendationer tas vidare.

Reformer av hantering av statsbidrag

Sedan 2020 har Folkbildningsrådet genomfört en genomgripande reform av hanteringen av bidrag till studieförbunden. Reformerna har inneburit:

- skärpta bidragsvillkor;
- förstärkt kontrollsystem;
- digitalisering av närvarorapportering;
- ett nytt kvalitetsbaserat statsbidragssystem; samt
- stärkt kapacitet inom Folkbildningsrådet

Folkbildningsrådet bedömer att åtgärderna har haft god effekt och lett till en mer transparent, träffsäker och rättssäker hantering av statsbidraget. Omställningen har skapat förändrade arbetssätt för studieförbunden där utökad del av resurserna går till internkontroll och administration i jämförelse med tidigare. Under perioden har två studieförbund avvecklat sin folkbildande verksamhet.

Nedskärningar av statsbidraget

Under 2023 aviserades kraftiga nedskärningar av statsanslagen med nästan en tredjedel under en treårsperiod. Studieförbunden tog emot 1,5 mdkr i statsbidrag år 2024. Statens anslag har minskat med 250 miljoner kronor 2024 följt av ytterligare 100 miljoner kronor 2025. Inför 2026 planeras ytterligare en nedskärning med 150 miljoner kronor. Samtliga studieförbund har genomgått, eller planerar att genomföra, nationella omorganiseringsprocesser samt har dragit ner på lokaler och medarbetare.

Finansiering av studieförbundens verksamhet

I Sverige har det funnits en samfinansieringsprincip där stat, regioner och kommuner tagit delat ansvar för stöd till studieförbundens verksamheter. Principen har med tiden urholkats. I Skåne har flertalet kommuner de senaste åren upphört att fördela verksamhetsstöd till studieförbunden. I kombination med nedskärningar i statsanslaget har kommunernas stöd påverkat var studieförbunden prioriterar att upprätthålla verksamhet.

Samtliga kommuner har historiskt haft lokala stödmodeller som på olika sätt bygger på verksamhetsvolymerna från inrapporterad statistik till SCB. Eftersom statsbidraget står för i genomsnitt 53 % av studieförbundens finansiering och kommunbidraget för i

genomsnitt 10 % är det svårt för enskilda kommuner att kompensera för minskning av statsbidraget.

Sveriges Kommuner och Regioner uppmanar till ett gemensamt ansvarstagande mellan stat, region och kommun för långsiktig planering av folkbildningens resurser, att dialogen behöver stärkas mellan aktörerna, samt uppmuntrar till att kontroll av offentliga medel ska kompletteras med arbete med verksamheternas utveckling.

Nedskärningarnas konsekvenser

Nedskärningarna påverkar deltagare och kulturföreningar i form av minskat utbud, nedlagda eller otillräckliga lokaler, brist på replokaler och högre deltagaravgifter. Besparingarna kan leda till att viktig infrastruktur för utbildning, bildning och kultur minskar eller försvinner. Enligt Folkbildningsrådets undersökning får nedskärningarna störst konsekvenser bland grupper som är i behov av särskilt stöd och betonar vikten av att säkerställa att alla, oavsett bakgrund, bostadsort eller funktionalitet, har fortsatt tillgång till utbildning och bildning.

Minskade verksamhetsvolym

Studieförbundens verksamhet, i synnerhet i form av antal arrangemang och studietimmar, har minskat de senaste åren. Förklaringen till minskad verksamhet kan förklaras av omvärldsfaktorer som effekter av pandemin och försämrat ekonomiskt läge med hög inflation. Samtidigt har studieförbunden anpassat sig till bidragsnedskärningar, utebliven pris- och kostnadsuppräknings och förändrade arbetssätt för att möta nya bidragsvillkor. Jämfört med 2019 är antalet cirkeldeltagare 46 procent lägre och antalet deltagare i annan folkbildningsverksamhet 26 procent lägre än innan pandemin.

Nytt statsbidragssystem

Ett nytt statsbidragssystem är utformat för att främja kvalitet, minska volymjakt och stärka studieförbundens egna profiler. Statsbidraget fördelas sedan årsskiftet 2025 genom treåriga verksamhetsåtaganden. I åtagandet beskriver studieförbunden vilken typ av verksamhet och omfattning som de planerar att genomföra den kommande treårsperioden. Stödsystemet skapar möjlighet för studieförbunden att utveckla verksamheter med prioriterade målgrupper och ger stabilitet genom fasta fördelningsandelar mellan studieförbunden under perioden. Samtliga studieförbund förväntas verka inom fem kvalitetsområden; bildning, demokrati och delaktighet, utbildning, civilsamhälle samt kulturliv. Folkbildningsrådet tog under 2024 fram 26 kvalitetsindikatorer för uppföljning av de fem kvaliteterna.

Vilka tar del av folkbildningen?

Vissa grupper är generellt överrepresenterade inom folkbildningen – kvinnor, högutbildade och äldre. Genom att studieförbunden samlar fler kvinnor än män, stärker den kvinnors möjligheter till samhällsengagemang och inflytande som grupp. Det är dock vanligt att studieförbundens kulturverksamheter präglas av könsbundna val. Samtidigt är kulturverksamheten den del där män deltar i större utsträckning och där möten mellan kön sker i störst utsträckning. Utrikes födda och vuxna med kort utbildningsbakgrund är ofta underrepresenterade – en utmaning som folkbildningen delar med samhället i stort. Deltagare med funktionsnedsättning deltar i lägre

utsträckning i föreningslivet jämfört med dem utan funktionsnedsättning. Skillnaderna är mindre när det kommer till deltagande eller konsumtion av kulturaktiviteter.

Folkbildningens kompensatoriska roll

Folkbildningens processer främjar egenmakt, uppmuntrar till samhällsengagemang och stärker deltagarnas förankring i både samhället och på arbetsmarknaden. Därav är folkbildningen särskilt betydelsefull i områden med begränsad tillgång till formell utbildning och kultur och för grupper som i mindre utsträckning tar del av samhällets övriga kultur- och utbildningsutbud. Det kan vara personer med funktionsnedsättning, kort utbildningsbakgrund eller nyanlända i Sverige. För att nå och motivera unga som varken arbetar eller studerar eller personer med funktionsnedsättning och funktionsvariation krävs arbetsintensiva insatser och uppsökande arbete.

Folkbildningsrådets studie *Folk utanför folkbildningen* (2017) visade att studieförbunden har särskilt svårt att nå personer som saknar föreningsengagemang, ensamstående mödrar, storstadsbor (främst män i förorter och äldre i städer) samt personer med låg utbildning eller inkomst, inklusive äldre kvinnor och medelålders män med enbart grundskoleutbildning. I marginaliserade stadsdelar kan studieförbunden samla andra deltagargrupper – personer med mindre resurser och nätverk, kortare utbildning och lägre inkomster. I dessa stadsdelar är ofta andelen män högre, medelåldern lägre och fler är utrikes födda. När studieförbund och lokala organisationer samarbetar med varandra i socioekonomiskt utsatta områden och i verksamheter med lågt demokratiskt deltagande, kan förutsättningarna öka för att kanalisera och stärka medborgarnas samhällsengagemang. Föreningslivet fungerar ofta som en väg in i studiecirklar för utrikes födda, där insatserna hjälpt deltagarna att lära sig svenska, förstå arbetslivet och integreras i samhället.

När verksamheten inte når ut i socioekonomiskt svagare områden ökar risken för att cirkeldeltagargrupperna i högre grad består av individer med högre socioekonomisk status, exempelvis vad gäller utbildningslängd (Folkbildningsrådet, 2025).

Folkbildningsutredningens slutsatser – nå ut bredare

I statens offentliga utredning *Folkbildning i en ny tid* (SOU 2024:42) konstateras att folkbildningen aktivt behöver söka sig till nya grupper och nya individer för att vara ett stöd när de orienterar sig i sin omvärld, vidgar sin förståelse och stärker sin ställning i samhället.

Eftersom studieförbunden är en arena för möten där människor med olika erfarenheter samlas, perspektiv möts och idéer utmanas, har studieförbunden en unik position och möjlighet att inkludera, engagera sig i och försöka påverka både organisationer i demokratins utkanter och individer som ännu inte är övertygade demokrater. Folkbildningen har potential att vara en motkraft till förändrade samhällsnormer med större ifrågasättande av demokrati och mänskliga rättigheter.

Studieförbunden uppmanas i utredningen att värna om folkbildningens kompensatoriska roll, där grupper och områden som har störst behov av folkbildningen inte lämnas utanför. Utredningen lyfter vikten av att folkbildningen anstränger sig för

att nå fler och att den samtidigt förmår de deltagare som redan är en del av folkbildningen att bredda och fördjupa sig.

Sammanfattning

På grund av förändrade villkor för statsbidraget och utökad internkontroll, läggs större andel av studieförbundens tid på administration. Samtidigt uppmanas studieförbunden i det nya statsbidragssystemet att stärka sitt arbete för att nå resurskrävande målgrupper samt nå ut till fler. Detta sker i en period av kraftigt minskade statsanslag och nedskärningar av personal och lokaler, vilket gör att studieförbunden hanterar flera utmaningar samtidigt.

Studieförbunden i Malmö

För många Malmöbor är studieförbundens infrastruktur det första steget in i att utöva kultur samt ett sätt att lära sig genom kurser eller kamratstudiecirklar under hela livet. Studieförbunden erbjuder evenemang och scener för amatörer, semi-professionella samt arbetstillfällen för kulturutövare i staden.

Verksamhet i Malmö

I Malmö verkar samtliga åtta statsbidragsberättigade studieförbund. Tillsammans förvaltar de över 13 000 kvm i form av studierum, danssalar, 75 replokaler, verkstäder för olika typer av hantverk, studios, med mera. Studieförbunden uppger att de tillsammans samverkar med över 500 föreningar i Malmö med ungefär en fjärdedel arvoderade ledare och tre fjärdedelar ideella ledare.

Musik, dans och dramatik vanligaste ämnen

I Malmö genomfördes 45 % av verksamheten inom ämnena musik, dans och dramatik med nästan 75 000 studietimmar under 2024. Det i särklass vanligaste ämnet i kommunen är improvisatorisk musik – grupper som spelar musik i studieförbundens, eller egna, replokaler står för 19 % av verksamheten, följt av instrumentalmusik ensemble, vilket oftast innebär studiecirklar inom körsång. Den näst vanligaste ämneskategorin på 20 000 studietimmar var språkstudier, följt av ämnena konsthantverk, religion, svenska och litteratur, bild- och formkonst, personlig utveckling samt samhälls- och beteendevetenskap.

Studieförbunden arrangerade tillsammans 3 026 kulturarrangemang i Malmö som lockade en publik om ca 188 000 personer under 2024.

Verksamhetsstatistik

Under 2024 involverade studieförbunden i Malmö 26 770 personer i studiecirklar och annan folkbildning, varav flertalet deltog flertalet gånger.

Verksamhetsstatistiken i Malmö följer det nationella genomsnittet om 9 % deltagare inom åldrarna 13–19 år, följt av 5 % inom ålderskategorin 20–24 år. Hela 33 % av verksamheten drevs under förra året med personer 25–44 år, vilket är 12 % högre än riksgenomsnittet. Skillnaden kan delvis förklaras av Malmös höga andel unga befolkning, samt av en uppbyggd kulturell infrastruktur som lockar många personer

som spelar i band eller ingår i ensembleverksamhet i studieförbundens verksamhetsspecifika lokaler. 29 % av verksamheten når åldern 65+, vilket är 14 % lägre än riksgenomsnittet och följer trenden att det är svårare att nå äldre deltagare i storstadsregioner. Statistiken i Malmö är även snarlik riksgenomsnittet gällande könsfördelning där 65 % kvinnor och 35 % män deltar i studiecirkelverksamheten.

Ålder och kön i Malmö

Ålder	Antal	% ålder	Nationellt	Kvinnor	% kvinnor	Män	% män
0–12 år	1 715	6 %	9% (-3)	1 127	65 %	588	35 %
13–19 år	2 436	9 %	9%	1 628	67 %	808	32 %
20–24 år	1 391	5 %	4% (+1)	887	64 %	504	36 %
25–44 år	8 843	33 %	21% (+12)	5 636	64 %	3 207	36 %
45–64 år	7 234	27 %	25% (-2)	4 943	68 %	2 291	32 %
65+ år	5 151	19 %	33% (-14)	3 596	70 %	1 555	30 %
Total	26 770	100 %		17 817	66 %	8 954	34 %

Källa: SCB.

Not: Deltagare, åskådare eller publik inom verksamhetsformen kulturprogram är inte inräknade. En person under 13 år kan inte registreras i en studiecirkel. En person 6–12 år kan registreras som deltagare i verksamhetsformen annan folkbildningsverksamhet. Parentes indikerar Malmös förhållande till det nationella genomsnittet.

Nya deltagare, korttidsutbildade, utrikes födda och personer med funktionshinder i Malmö

Enligt SCB hade 39 % av deltagarna i Malmö inte deltagit i någon studiecirkel de senaste tre åren, vilket är 6 % högre än riksgenomsnittet. Siffran indikerar att studieförbunden sammantaget har god förmåga att nå ut till nya deltagare i Malmö.

Under 2024 hade 2 216 personer över 25 år endast grundskoleutbildning eller gymnasieutbildning kortare än tre år. Det innebär att antalet korttidsutbildade är något lägre än det nationella genomsnittet. 36 % av deltagarna var utrikes födda och 64 % var inrikes födda. Andel inrikes födda följer riksgenomsnittet på 6 %, och andel utrikes födda som deltar i folkbildningen är 5 % i Malmö, en halv procent högre än det nationella genomsnittet. 5 521 deltagare hade någon typ av funktionsnedsättning vilket innebär 3,6 % i Malmö – riksgenomsnittet ligger på strax under 5 %.

Minskning av verksamhetsvolym i Malmö

Antalet unika deltagare samt verksamhetsvolym har minskat i Malmö de senaste åren. Minskningen är väntad och kan antas fortsätta under 2025 då effekter av minskat antal medarbetare och förändrade arbetssätt får tydligare effekt. Färre deltagare kan dock leda till en utarmad kompensatorisk roll, i synnerhet i mindre centrala stadsdelar. Minskade verksamhetsvolym riskerar att få störst konsekvens för verksamhet som är särskilt resurskrävande och sårbara grupper kan komma att drabbas oproportionerligt hårt.

Det minskade statsanslagets konsekvenser i Malmö

Studieförbunden uppger att lokalytorna har minskat med 9 % samt en minskning av anställda med 27 % sedan 2022 som konsekvens av statens nedskärningar. Samtliga

studieförbund rapporterar färre kulturaktiviteter i Malmö. Flera studieförbund har, eller planerar att genomgå, organisatoriska omstruktureringar där studieförbunden går mot regionala eller nationella juridiska enheter i strävan efter ökad kostnadseffektivitet. På grund av minskad kapacitet tackar studieförbunden nej till samarbeten i större utsträckning än tidigare.

Malmö stads stöd till studieförbunden är högt per capita i jämförelse med det nationella genomsnittet. Studieförbunden i Malmö har dock uppmärksammat brist på uppräkningsunderlag under tider av inflation och statliga nedskärningar.

Nuvarande stödsystem i Malmö

Malmö stads nuvarande fördelningssystem utgår till största del från statistik hämtad från SCB. Ett basstöd fördelas med lika belopp till samtliga studieförbund. Resterande utgår från relativ andel av stöd tre år tillbaka i kombination med verksamhetsvolym i studiecirkel två år tillbaka. Särskild hänsyn tas till andel unika deltagare och korttidsutbildade. Systemet är tillbakablickande och bygger på mängden registrerad volym i verksamhetsformen studiecirkel. Stödsystemet gör att förändringar i volymer får genomslag först efter några år.

Systemet skapar incitament att registrera så stort antal timmar som möjligt inom verksamhetsformen studiecirkel och saknar kvalitativa inslag.

Folkbildningsrådets fördelningsverktyg för kommuner

Folkbildningsrådet har lyft att det nationella verksamhetsåtagandet är svårt att applicera på kommunnivå utan kraftigt ökade administrativa åtgärder. Därav har Folkbildningsrådet utvecklat ett digitalt fördelningsverktyg som utgår från genomförd verksamhet och är utvecklat för kommuner. Under våren 2025 publicerade Folkbildningsrådet en testversion som kulturförvaltningen tagit del av.

Systemet har en kvantitativ och en kvalitativ del. En del baseras på timmar i genomförd verksamhet. Den andra delen ansluter till de fem kvaliteterna som mäts genom Folkbildningsrådets 26 kvalitetsindikatorer. Kommunen kan anpassa systemet efter sina prioriteringar. Minst 50 % av stödet ska fördelas efter volym, och minst 20 % efter kvalitet. En kommun kan välja vilken procentsats de olika kvaliteterna bildning, demokrati och delaktighet, utbildning, civilsamhälle samt kulturliv ska tilldelas i förhållande till varandra. Verket underlättar uppföljning eftersom det tillhandahåller bearbetad lokal statistik som inte finns att hämta direkt från SCB.

Malmö stad avsätter en betydande summa till studieförbunden och har en större administrativ kapacitet än många andra kommuner i Sverige. Att uteslutande använda Folkbildningsrådets fördelningsverktyg riskerar att inte ta hänsyn till exempelvis den kulturella infrastrukturen som studieförbunden byggt upp i Malmö i form av lokaler, målgruppsanpassning eller andra kvalitativa parametrar som registrerade volymer inte beaktar. Det är ett verktyg som helt och hållet bygger på data från genomförd verksamhetsstatistik och inte tar hänsyn till lokal särart eller verksamhetsplanering. En kvalitetsbaserad modell kan ta hänsyn till parametrar som upparbetad volym och förmåga att nå många malmöbor på ett mer balanserat sätt.

Ärendet

Förslag nytt stödsystem

Kulturförvaltningen har under våren 2025 sammankallat studieförbunden för en gemensam behovsanalys. Studieförbundens önskemål samlades in och ett förslag har utformats med syfte att Malmös invånare ska få ta del av folkbildning av hög kvalitet som tydligare harmoniserar med det nya statsbidragssystemet. Studieförbunden har ställt sig positiva till förslaget och fått möjlighet att komplettera med synpunkter och lyfta frågor. Flera frågor rör administrativa detaljer där kulturförvaltningen har fortsatt dialog med studieförbunden. Stödsystemet föreslås innefatta två delar:

1. Treårigt verksamhetsåtagande

80 % av det årliga stödet föreslås bygga på ett treårigt framåtriktat verksamhetsåtagande. I det treåriga verksamhetsåtagandet får studieförbunden beskriva vilken verksamhet de ämnar driva i Malmö utifrån sitt nationella verksamhetsåtagande och profilområde. Verksamheten följs upp genom årliga delredovisningar följt av slutredovisning. En referensgrupp beslutar efter en kvalitativ bedömning om andelar mellan studieförbunden som är statisk under treårsperioden. Kulturnämnden tar intentionsbeslut om summor för treårsperioden följt av årliga beslut.

2. Folkbildningsrådets fördelningsverktyg för kommuner

20 % föreslås utgå från Folkbildningsrådets fördelningsverktyg för kommuner. Kulturförvaltningen föreslår att 50 % utgår från verksamhetsvolym och 50 % kvaliteterna *bildning, demokrati och delaktighet, utbildning, civilsamhälle* samt *kulturliv* i lika delar. Varje kvalitet tilldelas 20 %, vilket är verktygets grundinställning. Anledningen till att behålla grundinställningar, utan att välja att tilldela exempelvis en kvalitet en högre procentsats än en annan, är att studieförbunden i sina åtaganden självständigt ska kunna avgöra vilka kvaliteter de eventuellt väljer att prioritera. Inställningarna blir ett sätt att dämpa incitament för anpassningsbeteende – både i form av timjakt samt genom att studieförbunden inte uppmuntras att anpassa verksamhet utifrån de mätbara indikatorerna. Istället skapas förutsättningar att arbeta framåtriktat mot studieförbundets egna lokala verksamhetsåtaganden och mål. Stödet bygger på data insamlad två år innan fördelningsåret. Genom verktyget får kulturförvaltningen tillgång till bearbetad statistik som underlättar uppföljning.

I detta stödsystem fördelas i praktiken 10 % efter verksamhetsvolym och 10 % efter folkbildningsrådets kvalitetsindikatorer baserat på statistik två år innan utbetalningsåret. 80 % är framåtriktat och fördelas efter studieförbundets verksamhetsåtagande.

De två delarna betalas årligen ut samtidigt.

Stödkonstruktion

Modellen innebär en tätare dialog mellan kulturförvaltningen och studieförbunden med utökade platsbesök och dialogmöten. Studieförbunden i Malmö har idag god samverkan i jämförelse med många kommuner. Stödsystemet stöttar en vidareutveckling av samverkan både mellan studieförbunden och andra förvaltningar i Malmö stad. Bedömningskriterierna ska utgå från kvalitet i folkbildningsverksamheter, arrangörskap, verksamhetslokaler samt förmåga att nå ut till en bredd av Malmöbor samt egna prioriterade målgrupper samt geografisk spridning.

En referensgrupp behöver tillsättas vart tredje år för att besluta om statistiska bidragsandelar för treårsperioden.

Möjliga fördelar

Treåriga cykler, intentionsbeslut för en treårsperiod samt tidiga beslut på året, skapar förutsättningar för studieförbunden att planera verksamhet på längre sikt och underlätta folkbildande verksamhet av hög kvalitet för Malmöborna. Modellen skapar förutsättningar för balans mellan volymjakt och resurskrävande verksamhet och kan samtidigt ta hänsyn till studieförbundens upparbetade verksamhet och förmåga att nå ut till Malmöborna.

Systemet harmoniserar med statsbidragssystemet delvis genom ett framåtriktat stöd som innefattar samma cykel som statsbidragets nationella verksamhetsåtagande som förtydligas på lokal nivå, delvis genom kommunverktyget som mäter genomförd verksamhet och ansluter till Folkbildningsrådets kvalitetsindikatorer. Modellen skapar tätare dialog och tydligare uppföljning i verksamheterna samtidigt som åtaganden bevarar aktörernas självständighet som en del av det fria kulturlivet.

I takt med att flertalet studieförbund går mot större juridiska enheter där styrelser får större geografiska områden att bevaka, blir ett lokalt verksamhetsåtagande ett sätt att säkerställa att studieförbunden upprätthåller en lokal behovsanalys.

Möjliga konsekvenser

En dialog om konsekvensanalys med studieförbunden är påbörjad och fortlöper under hösten i syfte att skapa goda förutsättningar för övergången till ett nytt stödsystem. Modellen uppskattas sammantaget under treårsperioden innebära snarlik administrativ insats för studieförbunden som nuvarande stödmodell, vilket är en oro som lyfts från studieförbunden.

Tidsplan

Den nya stödmodellen föreslås träda i kraft 2026. För att underlätta för studieförbundens planering bör treårsperioderna synkroniseras med statsbidragssystemets treåriga verksamhetsperiod. Därav föreslås att verksamhetsåtagandets första cykel begränsas till två år (2026–2027) för att därefter ansluta till statsbidragets treåriga verksamhetscykler från 2028–2030.

Ansvariga

Christoffer Andersson Sektionschef